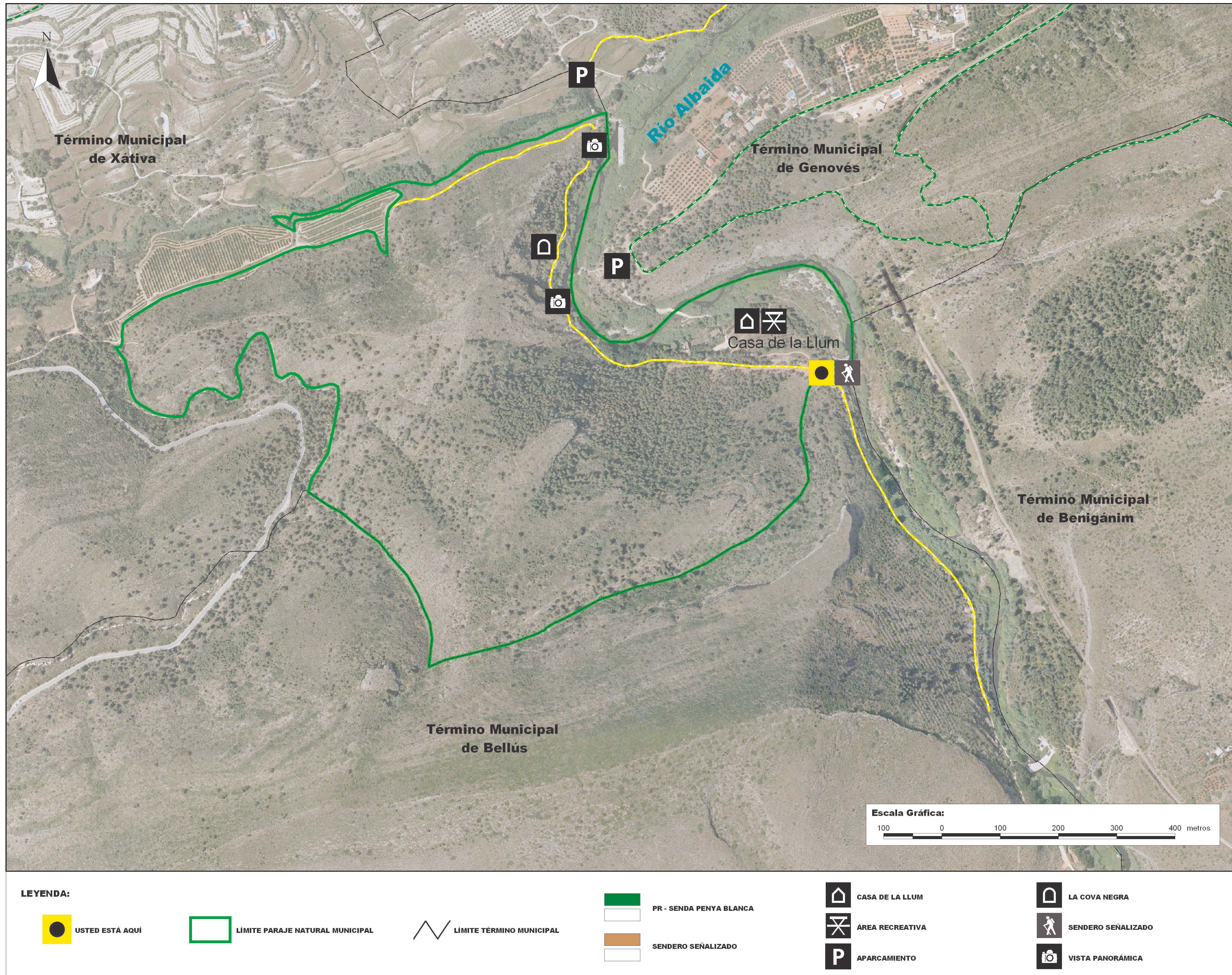

PARATGE NATURAL MUNICIPAL "LA COVA NEGRA"

DENOMINACIÓ: Paratge Natural Municipal "La Cova Negra".
SUPERFICIE: 57,18 ha.
TERME MUNICIPAL: Xàtiva
DATA DE DECLARACIÓ: Acord del Consell de la Generalitat del 31 de març de 2006
VALORS PRINCIPALS: Paisatge: Ambient fluvial i muntanyós
Vegetació: Muntanya mediterrània i, en las zones de ribera, bosc de galeria. Espècies de vegetació rupícola
Fauna: Aus rapaces d'interès
Interès cultural: Jaciment arqueològic la Cova Negra i canalització medieval, declarats bé d'interès cultural.

El paratge es troba enquadrat dins dels contraforts de la serralada Bètica, situat en l'estreta vall formada pel riu Albaida, en travessar els relleus de la serra Grossa, a l'eixida del denominat estret de les Aigües.

Ateses les característiques climàtiques i geomorfològiques del territori, es distingeixen dos ecosistemes clarament diferenciats: l'ambient fluvial i el muntanyós. En la zona de ribera, formacions de bosc galeria amb presència de xops i oms coexisteixen amb els canyissars i jonqueres, a més de murtes i baladres mentre que als trams més tranquils del llit, es troben comunitats vegetals flotants com la llençilla d'aigua o submergides com les algues carofícies. En les zones de muntanya, predomina la màquia formada per matoll de coscolls, brucs i llençols junt a espècies com el margalló o l'estepa blanca. L'estrat arbori està representat pel pi blanc i, relegat a les zones més profundes i inaccessibles, el bosc de carrasques.

Menció especial es mereix l'endemisme valencià ull de perdiu (*Silene diclinis*), o les espècies rupícoles que, atès l'important grau de carstificació, habiten en les nombroses cavitats, coves, embornals... existents en ambdós marges del riu, i que estan representades per l'orella de ratolí (*Sarcocapnos saetabensis*), *Lapiedra martinzeii* o el *Teucrium thymifolium*.

Quant a la fauna, el paratge natural mostra una gran diversitat d'ambients (forestals, rupícoles, màquies i riberes), cosa que contribueix a l'existència d'una fauna molt rica i diversa, on trobem espècies de gran interès. L'avifauna és la millor representada, destacant espècies com l'àguila de panxa blanca (*Hieraetus fasciatus*), la merla blava (*Monticola solitarius*) o el colit negre (*Oenanthe leucura*) en els valls, el gamarús (*Strix aluco*) o el cucut (*Cuculus canorus*) en zones arbrades i l'oriol (*Oriolus oriolus*), el formiguer (*Jynx torquilla*) i el xot (*Otus scops*) en els ecosistemes ribereños. D'altra banda, cal destacar entre els mamífers el gat salvatge (*Felis sylvestris*), la geneta (*Genetta genetta*) o la rata cellarda (*Eliomys quercinus*), i el gripau comú (*Bufo bufo*), el fardatxo ocel·lat (*Lacerta lepida*) i la colobra bastarda (*Malpolon monspessulanus*) entre l'herpetofauna de l'espai natural.

L'estret de les aigües, com la majoria de cursos fluvials, és un enclavament mediambiental que ha tingut una important presència humana des dels temps més remots. Els primers indicis ens retrotrauen a l'època prehistòrica, en la qual es va donar una ocupació estacional de diverses de les coves que es troben a la vora del riu Albaida. Entre elles trobem la cova Negra, cova que dona nom al paratge, denominada d'aquesta manera per l'aspecte negrós de les seues parets, i que és el jaciment arqueològic més important del paleolític mitjà de la Comunitat Valenciana. Declarada bé d'interès cultural, es tracta d'un jaciment bàsic per a explicar el món de l'home de Neandertal i la cultura mosteriana. Un altre dels importants elements patrimonials del paratge, declarat recentment bé d'interès cultural amb la categoria de monument, és la canalització medieval que el recorre en tota la seua extensió i que conduïa l'aigua del brollador de Bellús fins a la ciutat de Xàtiva. Al costat de la vora esquerra del riu, s'ha dut a terme la restauració i la rehabilitació de la casa de la Llum, antiga instal·lació destinada a la producció d'electricitat que coincideix en la seua ubicació amb un antic molí d'aigua.

El Paraje se encuentra encuadrado dentro de las estribaciones de la Cordillera Bética, situado en el estrecho valle formado por el río Albaida, al atravesar los relieves de la Serra Grossa, a la salida del denominado Estret de les Aigües.

Dadas las características climáticas y geomorfológicas del territorio, se distinguen dos ecosistemas claramente diferenciados: el ambiente fluvial y el montañoso. En la zona de ribera, formaciones de bosque galeria con presencia de chopos y olmos coexisten con los carrizales y juncuales, además de murtas y adelfas, mientras que los tramos más tranquilos del cauce, se encuentran comunidades vegetales flotantes como la lenteja de agua o sumergidas como las algas carofíceas. En las zonas montanas, predomina la "máquia" formada por matorral de coscojas, brezos y lentiscos junto a especies como el palmito o la estepa blanca. El estrato arbóreo está representado por el pino carrasco y, relegado a las zonas más profundas e inaccesibles, el bosque de carrascas.

Mención especial se merecen el endemismo valenciano "ull de perdiu" (*Silene diclinis*), o las especies rupícolas que, dado el importante grado de karstificación, habitan en las numerosas cavidades, cuevas, sumideros... existentes en ambas márgenes del río, y que están representadas por la "orella de ratolí" (*Sarcocapnos saetabensis*), *Lapiedra martinzeii* o el *Teucrium thymifolium*.

En cuanto a la fauna, el Paraje Natural muestra una gran diversidad de ambientes (forestales, rupícolas, máquias y riberas), lo que contribuye a la existencia de una fauna muy rica y diversa, encontrándose especies de gran interès. La avifauna es la mejor representada, destacando especies como el águila perdicera (*Hieraetus fasciatus*), el roquero solitario (*Monticola solitarius*) o la collalba negra (*Oenanthe leucura*) en las cárcavas, el cárabo (*Strix aluco*) o el cuco (*Cuculus canorus*) en zonas arboladas y la oropéndola (*Oriolus oriolus*), torcecuello (*Jynx torquilla*) y autillo (*Otus scops*) en los ecosistemas ribereños. Por otra parte, cabe destacar entre los mamíferos el gato montés (*Felis sylvestris*), la gineta (*Genetta genetta*) o el lirón careto (*Eliomys quercinus*), y el sapo común (*Bufo bufo*), el lagarto ocelado (*Lacerta lepida*) y la culebra bastarda (*Malpolon monspessulanus*) entre la herpetofauna del espacio natural.

L'Estret de les aigües, como la mayoría de cursos fluviales, es un enclave medioambiental que ha tenido una importante presencia humana desde los tiempos más remotos. Los primeros indicios nos retrotraen a la época prehistórica, en la que se dio una ocupación estacional de varias de las cuevas que se encuentran a orillas del río Albaida. Entre ellas hallamos "La Cova Negra", cueva que da nombre al Paraje, denominada de esta forma por el aspecto negruzco de sus paredes, y que es el yacimiento arqueológico más importante del paleolítico medio de la Comunidad Valenciana. Declarada Bien de Interés Cultural (BIC), se trata de un yacimiento básico para explicar el mundo del hombre de Neanderthal y la cultura Musteriense. Otro de los importantes elementos patrimoniales del paraje, declarado recientemente BIC con la categoría de Monumento, es la canalización medieval que lo recorre en toda su extensión y que conducía el agua del manantial de Bellús hasta la ciudad de Xàtiva. Junto a la orilla izquierda del río, se ha llevado a cabo la restauración y rehabilitación de la "Casa de la Llum", antigua instalación destinada a la producción de electricidad que coincide en su ubicación con un antiguo molino de agua.

Paisatge de La Cova Negra.

Riu Albaida.

Silene diclinis.

Sarcocapnos saetabensis.

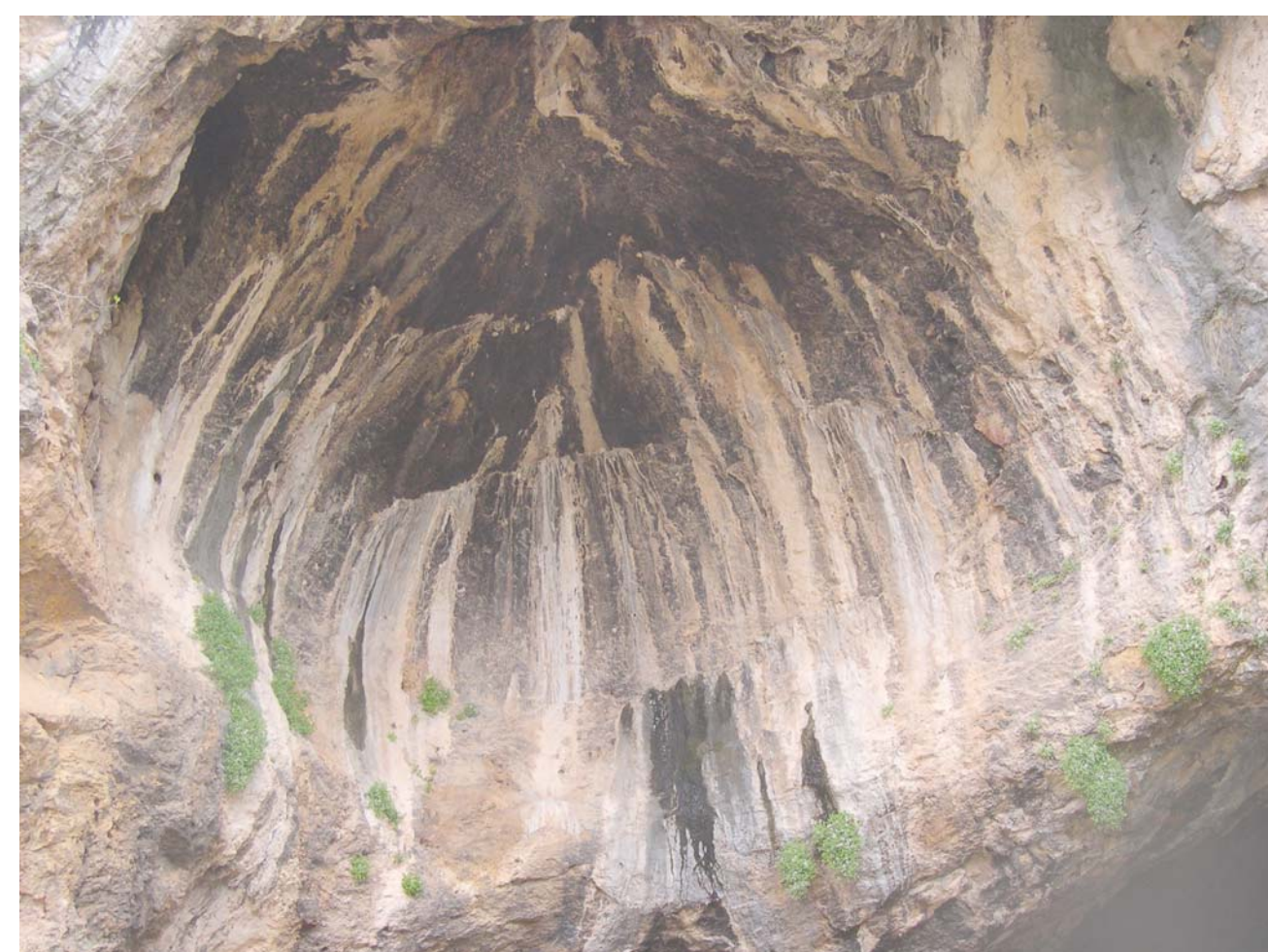
Geneta

Colobra bastarda

Gamarús jove

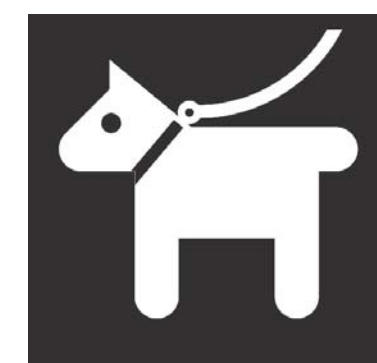
La Cova Negra

AJUNTAMENT DE XÀTIVA
Albereda Jaume I, 35
46800 XÀTIVA
Tel. 961973578 Fax: 961973868
www.xativa.es

ÀREA DE CONSERVACIÓ
DELS ESPAIS NATURALS
Conselleria de Territori y Habitatge
Tel.: 961973578 Fax: 961973868
C/ FRANCISCO CUBELLS, 7
46011 VALENCIA

ES PREGA SILENCI

CONTROLA LA TEUA MASCOTA

RESPECTA LA FAUNA

RESPECTA LA FLORA

NO TIRES PUNTES DE CIGARRET

CAMINA PELS CAMINS I SENDES

NO TIRES FEM

PROHIBIT FER FOC
LLEVAT DE LLOCS HABITATS